

DERGİLERDE YAYINLANAN HAKEM DENETİMLİ MAKALELERİN BİBLİYOMETRİK PROFİLİ: SELÇUK İLETİŞİM ÖRNEĞİ

Saniye Ulu* - Mustafa Akdağ**

ÖZET

Bibliyometrik araştırmalarda belgelerin ya da yayınların belirli özellikleri incelenerek bilimsel iletişime ilişkin çeşitli veriler elde edilmektedir. Bu verilere bağlı olarak kişilerin, kurumların verimliliği ölçülebilmektedir. Bu araştırmanın amacı, Selçuk İletişim Dergisi'nde 1999-2013 yılları arasında yayımlanan makalelerin bibliyometrik profilini oluşturmaktır. Araştırmada cevap aranan sorular şunlardır: Selçuk İletişim Dergisi'nde en verimli yazarlar kimlerdir ve yazarlar arası ilişki durumu nedir? Çok yazarlılık durumu nedir? Dergiye katkıda bulunan yazarların kurumları nelerdir? Dergide yılda ortalama kaç makale yayınlanmıştır? Makalelerin yıllara göre dağılımı nasıldır? Dergide yayınlanan makalelerin yazarlarının durumu 80/20 kuralına, Price ve Lotka Yasalarına uymakta mıdır? Makalelerde kullanılan ortalama kaynakça sayısı nedir? Araştırmada; 1999-2013 yılları arasında yayınlanmış 467 tane makale analiz edilmiştir. En çok makale yazan yazar saptanmış, en verimli yazarların çoğunluğunun Selçuk Üniversitesi kurumuna bağlı olduğu, makalelerin büyük bir oranının ise tek yazarlı olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometri, Selçuk İletişim Dergisi, Selçuk Üniversitesi, makale, analiz

BIBLIOMETRIC PROFILE OF THE ARTICLES WITH PEER REFEREEING PUBLISHED IN JOURNALS: SELÇUK COMMUNICATION SAMPLE

ABSTRACT

In Bibliometric research, various data related to scholarly communication by examining the specific features of documents or publications is obtained. Based on this data the efficiency of persons and organization can be measured. The purpose of this study is to build the bibliometric profile of the articles published in Selçuk Communication Journal between the years 1999-2013. In this study the following questions are intended to be answered: who are the most efficient authors writing for Selçuk Communication Journal and what is the relationship between authors? What is the status of having multiple authors? What are the institutions of the authors who contribute to the magazine? How many articles have been published in the journal in a year? What is the range of articles by year? Do the statuses of the authors of the articles published in the journal comply with the 80/20 rules, Price and Lotka Law? What is the average number of references used in the article? In this study; 467 articles published between the years 1999-2013 have been analyzed; the most prolific writer has been found out. It has been found out

---

* Yüksek Lisans Öğr., Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

** Doç.Dr., Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi

that most of the most prolific writers were related to Selçuk University and a large rate of the articles has been written by only one author.

Keywords: Bibliometry, Selçuk Communication Journal, Selçuk University, article, method

GİRİŞ

Bibliyometri, matematiksel ve istatistiksel yöntemlerin kitaplar ve diğer iletişim ortamlarına uygulanması olarak tanımlanmaktadır (Pritchard 1969: 348). Bibliyometrik araştırmalarda, belgelerin ya da yayımların belirli özellikleri çözümlenerek bilimsel iletişime ilişkin bulgular elde edilmektedir. Araştırmacıların farklı nedenlerle bibliyometrik araştırmalara yöneldiği bilinmektedir. Bibliyometrik araştırmalarla bir yandan herhangi bir konudaki en verimli araştırmacılar belirlenirken, diğer yandan da bunlar arasındaki etkileşimin boyutları gözler önüne serilebilmektedir. Bibliyometrik araştırmalar, benzer bir yaklaşımla çeşitli konularda ülkeler arasında, kurumlar arasında ya da ekoller arasında karşılaştırmalar yapılmasına da olanak sağlamaktadır (Koehler 2001'den akt. Al 2008: 19). Koehler'e göre; bibliyometri ile uğraşan kişilerin en az dört gruba ayrılabilceğini belirtmektedir. Bunlar (Koehler 2001'den akt. Al, 2008: 18, 19);

- Atıf analizi üzerine çalışanlar,
- Ortak atıf (co-citation) analizi üzerine odaklananlar,
- Kişilerin, kurumların ya da ülkelerin verimliliği ile ilgilenenler,
- Kitap, makale, patent gibi bilgi ürünleri ile ilişkili çalışmalar yapanlar.

Yukarıda belirtilen ölçütler çerçevesinde bilimsel dergilerin niteliğine ilişkin bazı analizler yapılmaktadır. Bibliyometrik profil başlığı altında yapılan bu analizler dergilerin ilgili disiplinindeki onu öne çıkaran verilerini elde ederek değerini ölçmede kullanılmaktadır.

Selçuk İletişim Dergisi 1999 yılından itibaren yayımlanmakta olan hakemli bir dergidir. Ocak ve Temmuz aylarında olmak üzere yılda iki kez yayımlanır ve TÜBİTAK/ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı'nda yer almaktadır. Bu çalışmanın konusu derginin yayına başladığı 1999 Temmuz tarihinden, Ocak-temmuz 2013 dönemine kadar yayımlanan makalelerin belirli ölçüler çerçevesinde sınıflandırılmasıdır.

Çalışmanın amacı ise, dergide yayımlanmış makalelerin yazarlar bakımından 80/20 kuralına, Price ve Lotka Yasalarına uyup uymadığını tespit etmek. Dergide yayımlanan makaleler anahtar kelime, sayfa sayısı, yabancı dilde ki özetleri, makalelerde kaynakça durumu gibi yönlerine bakılarak bibliyometrik profili oluşturmak ve elde edilen verilere bağlı derginin yayın kurallarına bağlılığını tespit etmektir. Ayrıca bu çalışmanın önemi, Türkiye literatürde bu tarz çalışmaların

azlığı göz önüne alındığında bibliyometrik profil alanındaki literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1. LİTERATÜR İNCELEMESİ

1.1. Bibliyometrik Analiz

Matematiksel ve istatistiksel tekniklerle, yayımlanmış dergi, kitap, vb. bilimsel bilgi paylaşım araçlarının incelenmesinde kullanılan yöntem olarak tanımlanan (Diodato 1994'den akt. Evren ve Kozak 2012: 250) Bibliyometri ile akademik bir alanda yayımlanmış çalışmalar farklı bibliyometrik özellikler (konu, yıl, katkı sağlayan kurum, kullanılan anahtar sözcükler, eserlerin yazar sayısı, atıflar, ortak atıflar vb.) çerçevesinde incelenerek, bilimsel iletişime ilişkin bazı bulgular elde edilmektedir. Bu bulgular çeşitli konularda ülkeler ve kurumlar arasında karşılaştırmalar yapılmasında, bilimsel iletişim araçlarının kullanım oranlarının tespit edilmesinde, ilgili literatürdeki en etkin yazarların belirlenmesinde ve bir derginin değerlendirilmesinde kullanılabilir (Yalçın 2010: 206). Birçok farklı alanda yapılan çalışmaların hangilerinin daha kaliteli veya değerli olduğuna ilişkin olarak çeşitli değerlendirmeler yapılmaktadır. Yayın yapmanın yanı sıra bilim insanlarına ve bilimsel yayımlara ilişkin çok sayıda gösterge göz önüne alınmaya başlanması ile bibliyometrik analizler önem kazanmaya başlamıştır (Al 2008: 264'den akt. Hotamışlı ve Erem 2014: 2). Dolayısıyla bibliyometrik bulgular disiplinlere göre farklılıkların ortaya çıkarılmasını ya da herhangi bir derginin daha yakından tanınmasını sağlayabilmektedir (Yalçın 2010: 211).

Bilimsel dergiler ise önemli bir bilimsel iletişim aracıdır. Bilimsel dergiler yayımlandığı disipline bağlı farklı niteliklere sahip olmaktadır. Nitelik üstünlüğü bakımından ise ilgili derginin (Kozak 2003: 152-153):

- Gönderilen makale sayısında sayısal üstünlüğe sahip olması,
- İlgili bilimsel disiplin veya disiplinlerde önde gelen bilim adamlarından oluşan bir editörler ve/veya yayın kuruluna sahip olması,
- Makale değerlendirme sürecinin editörlükçe öngörüldüğü gibi verimli bir biçimde işlemesi ve bu bağlamda eleştirel olunması,
- Zamanında yayımlanması,
- Önde gelen öz ve indeks veri tabanları tarafından taranması,
- Yayınladığı ampirik çalışma yöntemlerinin yüksek geçerliliğe ve sonuçlarının yüksek güvenilirliğe sahip olması,
- Diğer benzer dergilere oranla daha yüksek atıf alabilmesi.

Zwemer (1970) tarafından ortaya atılan bu ölçütlere ek olarak *Institute of Scientific Information (ISI)*, listesine alacağı dergilerde şu hususları aramaktadır (akt. Kozak 2003: 153):

- Makaleler için dergide, İngilizce öz veya özetlerin yayımlanması
- Yazarın/yazarların adreslerinin yayımlanması
- Makalelerde kaynakçanın tamamının yayımlanması

Bu ölçütlerin ele alınabileceği bilimsel süreli yayınlar, belirli disiplinlerde yoğunlaşır ve ilgili disiplinin özelliklerini yansıtan bir yapıya sahiptir. Bu yönüyle bilimsel süreli yayınların bilimsellik yanında "teknik" bir yönü de vardır. Bilimsel süreli yayınların ilgili disiplinindeki değeri, yapılan çalışmaların niteliği ile birlikte bu çalışmaların yayına hazırlanması ve sunulması biçimi ile de yakından ilişkilidir. Böylece bilimsel açıdan yöntem, içerik, ifade ve düzen gibi belirli formların ve kuralların oluşumuna evrensel düzeyde aracılık ederler (Köksoy 1997'den akt. Polat ve Diğerleri 2013:10).

1.2. İlgili Çalışmalar

Bilinen ilk atıf analizi çalışması 1927 yılında yayımlanmıştır. P.L.K. Gross ve E.M. Gross adlı araştırmacılar *Journal of the American Chemical Society* adlı dergide yayımlanan makalelerin kaynakçalarını inceleyerek diğer yayınlara yapılan atıfları saptamışlar ve bu sonuçlardan yararlanarak ABD'deki bir kolej kütüphanesi için dergi aboneliği ve eski sayıları satın alma politikası oluşturmuşlardır (Akt. Al ve Tonta 2004: 23-24). Dergilerin bibliyometrik incelemelerine yönelik çalışmaların Türkiye'de son yıllarda arttığı söylenebilir. Ülkemiz de ilk çalışma 1970 yılında Ahmet Kemal Özinönü tarafından gerçekleştirilmiştir. Özinönü (1970) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, Türkiye'nin temel bilimlerdeki durumu incelenmiş ve belli alanlardaki astronomi, biyoloji, fizik, kimya, matematik, yer bilimleri alanlarındaki bilimsel verimliliğini ölçmüştür (Akt. Al 2008: 10).

Berkman ve Kozan (1979) *Amme İdaresi Dergisi*'nde 1968-1977 yılları arasında yayımlanmış olan makaleleri yazarları, konuları, dayandıkları veri türleri gibi özellikler açısından ele almışlardır.

Çakın (1980) *Türk Kütüphaneciliği Derneği Bülteni* ve onun devamı niteliğinde olan *Türk Kütüphaneciliği Dergisi*'nde 1952-1994 yılları arasında yayımlanan makaleleri konularına ve yazarlarına göre değerlendirmiştir.

Üsdiken ve Pasadeos (1992), *Eskişehir İBF Dergisi*, *ODTÜ Gelişme Dergisi* ve *İ.Ü. İşletme Dergisi*'nde yer alan yönetim konulu makaleleri incelemiştir.

Yıldırım (1993), *Amme İdaresi Dergisi*'nde 1968-1992 yılları arasında yayımlanan makaleleri çeşitli bibliyometrik özellikleri dikkate alarak incelemiştir.

Kozak (1994) *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*'nin ilk beş yıllık yayın döneminde yayımlanmış olan çalışmalarını incelemiştir. Aynı yazar tarafından 1995 yılında Türkiye turizmi alanında yayımlanmış olan makaleler çeşitli bibliyometrik özellikleri açısından incelemiştir.

Kozak ve İçöz (1999) *Turizm İşletmeciliği Dergisi*'nin turizm literatürüne katkısını, dergide yayımlanan makaleleri konu, yazar unvanı ve yazar kurumu açısından değerlendirmişlerdir.

Özdemir ve Kozak (2000), *T.C Turizm Bankası A.Ş. Bülteni*'nde 1983-1988 yılları arasında yayımlanan makaleleri çeşitli bibliyometrik özelliklere göre değerlendirmişlerdir. "*Türk Kütüphaneciliği Dergisi, 1987-2001*" adlı makalede Tonta (2002), Türk Kütüphaneciliği dergisinde 1987-2001 yılları arasında yayınlanan toplam 238 makaleyi bibliyometrik özellikleri açısından ele alarak makalelerin atf analizleri gerçekleştirmiştir.

Dumrul ve Aysu (2006), *Erciyes Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*'nde 1981-2005 yılları arasında yayımlanan makaleleri yazarların unvanları, çalıştıkları kurumlar, anabilim dalları, çok yazarlık durumu, yazarların dergide yayımlanan makale sayısı ve makalelerin yazım dili gibi özelliklerini dikkate alarak incelemiştir.

Sadioğlu ve Yıldız (2007) tarafından yazılmış "*Kamu yönetimi ile bilgi ve iletişim teknolojileri: Bir bibliyografik analiz*" isimli makalede; elektronik devlet konulu akademik yayınlar incelenmiştir. Çalışmada, bünyelerinde kamu yönetimi eğitimi veren fakülte dergileri ile TODAİE tarafından yayınlanan 14 ulusal hakemli derginin 1992-2006 yılları arasındaki sayıları bibliyometrik özellikleri açısından değerlendirilmiştir.

Taşkın ve Çakmak'ın (2010) birlikte hazırlamış olduğu "*Başlangıcından bugüne Bilgi Dünyası Dergisi'nin bibliyometrik profili*" isimli makalede, Türkiye'de kütüphanecilik ve bilgi bilim alanındaki literatürün yayınlanmasında etkin rol oynayan Bilgi Dünyası dergisinde 2000-2010 yıllarında yayınlanan 104 makale ve 60 görüş bibliyometrik açıdan değerlendirilmiştir.

Al, Soydal ve Yalçın'ın (2010) kaleme aldığı "*Bibliyometrik özellikleri açısından Bilgi Dünyası'nın değerlendirilmesi*" isimli makale ise; Social Sciences Citation Index tarafından dizinlenen Bilgi dergisinde 2008-2010 yılları arasında yayınlanmış atf dizinleri kapsamındaki 100 yayının bibliyografik analizi yapılmıştır.

Yalçın'a (2010) ait *Milli Folklor* dergisinde yayımlanan makaleleri çok yazarlık, yazarların çalıştıkları kurumlar ve atf analizi yönünden incelenmesi de bulunmaktadır. Tatar (2010) "*Bilimsel Dergilerdeki Müzik Makalelerinin Bibliyometrik Profili*" adlı çalışmada ülkemizdeki bilimsel dergilerde (e-dergi, yayınevi dergile-

ri, üniversite dergileri) 2000-2007 yılları arasında yayımlanan müzik makalelerini incelemiştir.

Çiçek ve Kozak (2012) *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi'nde Yayımlanan Hakem Denetimli Makalelerin Bibliyometrik Profili üç dönem üzerinden çeşitli bibliyometrik özellikler çerçevesinde incelemiştir.*

Zencir ve Kozak (2012) *Sosyal Bilimler Enstitü Dergileri'nde yayımlanan turizm makalelerini, yazar, konu, araştırma yöntemi ve yazarların kurumları gibi bibliyometrik özellikleri açısından incelemişlerdir.*

Polat, Sağlam ve Sarı'nın (2013) "*Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi'nin Bibliyometrik Analizi*" ve "*Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat Dergisi'nin Bibliyometrik Analizi*" adlı ayrı ayrı iki çalışmalarında toplamda 714 makalenin bibliyometrik analizi yapılmıştır.

2. SELÇUK İLETİŞİM DERGİSİ BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

2.1. Araştırmanın Konusu ve Amacı

Selçuk İletişim Dergisi 1999 yılından itibaren yayımlanmakta olan hakemli bir dergidir. Ocak ve Temmuz aylarında olmak üzere yılda iki kez yayımlanır ve TÜBİTAK/ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı'nda yer almaktadır.

Bu çalışmanın konusu derginin yayına başladığı 1999 Temmuz tarihten, Ocak- Temmuz 2013 dönemine kadar yayımlanan makalelerin belirli ölçüler çerçevesinde sınıflandırılmasıdır.

Çalışmanın amacı ise, TÜBİTAK/ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı'nda yer alan Selçuk İletişim Dergisi'nde 1999-2013 yılları arasında yayımlanmış 467 makalenin yazarlar bakımından 80/20 kuralına, Price ve Lotka Yasalarına uyup uymadığını tespit etmektir. Dergide yayımlanan makaleler anahtar kelime, sayfa sayısı, yabancı dilde ki özetleri, makalelerde kaynakça durumu gibi yönlerine bakılarak bibliyometrik profili oluşturmak ve elde edilen verilere bağlı derginin yayın kurallarına bağlılığını tespit etmektir. Ayrıca bu çalışmanın önemi, Türkiye literatüründe bu tarz çalışmaların son yıllarda artması ile bibliyometrik profil alanındaki literatüre katkı sağlamaktır.

2.2. Araştırmanın Yöntemi ve Kapsamı

Selçuk İletişim Dergisi'nde 1999-2013 yılları arasında yayımlanmış 467 makale bibliyometrik bazı kurallara bağlı olarak incelenmiştir.

Araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

- Dergide yayımlanan makalelerde en verimli yazarlar kimlerdir?

- Dergide yer alan makalelerin yazarları hangi kurumlarda çalışmaktadırlar?
- Dergideki makale yazarlarının unvan dağılımı nasıldır?
- Dergide yer alan makalelerin çok yazarlılık durumu nedir?
- Dergide yayımlanan makalelerin ortalama sayfa sayısı nedir ve makalelerin yıllara göre dağılımı nasıldır?
- Dergide yayımlanan makalelerde yazar başına düşen makale sayısı nedir?
- Dergide yayımlanan makalelerde geçen ortalama anahtar kelime sayısı ve anahtar kelimelerin başlıkta geçme oranı nedir?
- Dergide yayımlanan makaleler 80/20 kuralına, Price ve Lotka Yasalarına uymakta mıdır?
- Dergide yayımlanan makalelerin ortalama kaynakça sayısı nedir?
- Dergide yayımlanan makalelerde yayın dili nedir?

Çalışma kapsamındaki yıllarda Selçuk İletişim dergisinde yayımlanmış tüm makalelere ilişkin bilgiler Excel programına aktarılmış, tüm hesaplamalar ile tablolara ve grafiklere yönelik işlemler bu program üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Derginin tüm sayıları elektronik ortamda bulunmaktadır ve tüm veriler bu elektronik ortamdan temin edilmiştir. Çalışmada 2000 yılı Ocak ayı sayısında bulunan söyleşi analizler yapılırken dikkate alınmamıştır. Makalelerin incelenmesi sırasında yayın yapan yazarların isimlerinde farklı kullanımlar olduğu saptanmıştır. Farklı kullanımların analiz sonuçlarını yanlış etkilememesi için soyadlarında ekleme veya çıkartma olan yazarların isimleri son şekliyle alınmıştır.

3. BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

3.1. Makalelerin Bibliyometrik Tanımları

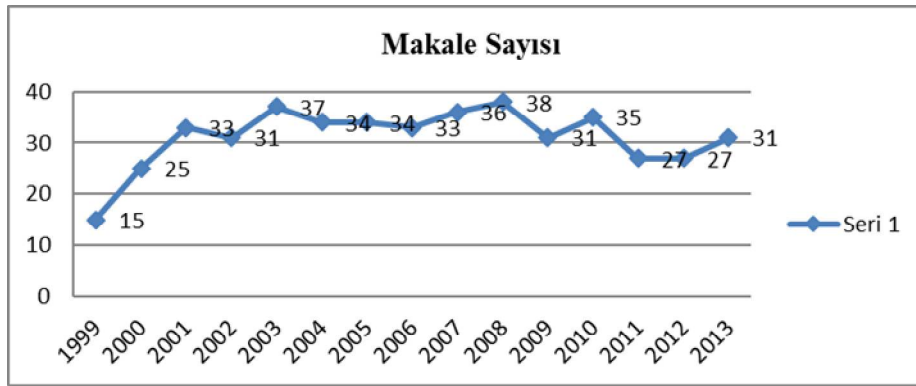
Yayımlanan 467 makale için toplam 1860 anahtar sözcük kullanılmıştır. Makale başına ortalama 3,98 anahtar sözcük düşmektedir. Makalelerde en az 1, en fazla 12 anahtar sözcük kullanılmıştır. Yayımlanan 12 makalede anahtar sözcük bulunmamaktadır. Makale başlıklarında geçen kelime sayısı toplamda 3740, makale başına düşen ortalama kelime sayısı ise 8'dir. En uzun başlık 24 kelimedenden, en kısa başlık 2 kelimedenden oluşmaktadır. Makale sayfa sayısı ise toplamda 5703, makale başı ortalama sayfa sayısı 12,21'dir. Yayımlanan makalelerden sayfa sayısı en uzun olan 26, en kısa olan 3 sayfadan oluşur. Yayın kuralları gereği sayfa sayısı en fazla 20 ve anahtar kelime bulunma zorunluluğu olan derginin çok azında bu kurallar uygulanmamıştır. Buradan derginin yayın kurallarına bağlılığının güçlü olduğu söylenebilir.

3.2. Makale Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Yılda iki defa çıkarılan ve her yıl ortalama 29 makalenin yayınlandığı Selçuk İletişim Dergisi'ndeki makale sayılarının yıllar itibariyle dağılımı Grafik 1'de gösterilmiştir.

1999-2013 yılları arasında toplam 29 sayıda 467 makale yayınlanmıştır. Grafik 1'e göre, en çok makalenin yayımlandığı yıl 2008 yılı (38), 2003 yılı (37) ve 2007 yılı (36) iken, en az makale derginin ilk sayısında (1999-Temmuz) 15 makale ile yayımlanmıştır.

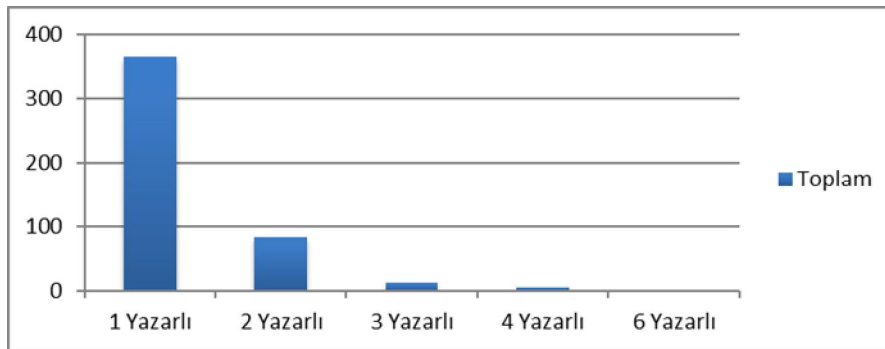
Grafik 1. Makale Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

3.3. Yazar Sayısına Göre Dağılımı

Çalışma kapsamında yer alan 467 makale 353 yazar tarafından yazılmıştır. Yayımlanan makalelerin tek yazar ve çok yazarlık durumu Grafik 2'de gösterilmiştir.

Grafik 2. Yazar Durumu

Dergide tek yazar tarafından yazılmış makale sayısı 365'dir. Toplamda 84 makale iki yazar tarafından, 12 makale üç yazar tarafından, 5 makale dört yazar tarafın-

dan ve 1 makalede 6 yazar tarafından yazılmıştır. Bu noktada yazarların daha çok bireysel olarak yayın yapmayı tercih ettiklerini söylemek mümkündür.

3.4. Yazar Profili

1999-2013 yılları arasında Selçuk İletişim Dergi'nde yayımlanan 467 makale 353 farklı yazar tarafından yazılmıştır. Yazar başına ortalama 1,32 makale düşerken, Ahmet Kalender, Başak Solmaz, Metin Işık, Şükrü Balcı yedişer makaleye sağladıkları katkılar ile en verimli yazarlardır. En çok yayın katkısı sağlayan yazarlar Selçuk Üniversitesi'nde görev yaparken, en verimli yazarlardan bir diğeri ise Sakarya, diğer yedi yazar da Karadeniz Teknik, Akdeniz, Anadolu, İstanbul Ticaret, Gazi Üniversitesi, Ege ve 19 Mayıs Üniversitesi'nde şuan görev yapmaktadır.

Tablo 1. Selçuk İletişim Dergisi'nde Yazarların Verimliliği

Yazarın Adı	Makale Sayısı	Kurumu	Yazarın Adı	Makale Sayısı	Kurumu
Ahmet Kalender	7	Selçuk Üniversitesi	Zülfikar Damlapınar	5	Gazi Üniversitesi
Başak Solmaz	7	Selçuk Üniversitesi	Tülay Şeker	5	Akdeniz Üniversitesi
Metin Işık	7	Sakarya Üniversitesi	Aydemir Okay	4	İstanbul Üniversitesi
Şükrü Balcı	7	Selçuk Üniversitesi	Ayla Okay	4	İstanbul Üniversitesi
Abdullah Koçak	6	Selçuk Üniversitesi	Z.Beril Akıncı Vural	4	Ege Üniversitesi
Erdem Taşdemir	6	Karadeniz Teknik Ü.	N.Bilge İspir	4	Anadolu Üniversitesi
Mustafa Şeker	6	Akdeniz Üniversitesi	Enderhan Karakoç	4	Selçuk Üniversitesi
Erkan Yüksel	6	Anadolu Üniversitesi	Himmet Hülür	4	Gazi Üniversitesi
Aytekin Can	5	Selçuk Üniversitesi	Hanife Güz	4	Gazi Üniversitesi
Celalettin Aktaş	5	İstanbul Ticaret Ü.	Halil İbrahim Gürcan	4	Anadolu Üniversitesi
Hüseyin Altunbaş	5	Selçuk Üniversitesi	Mehmet Fidan	4	Selçuk Üniversitesi
Kadir Canöz	5	Selçuk Üniversitesi	Meral Seraslan	4	Selçuk Üniversitesi
M. Nejat Özüpek	5	Selçuk Üniversitesi	Metin Kasım	4	Selçuk Üniversitesi
Ömer Bakan	5	Selçuk Üniversitesi	Onur Bekiroğlu	4	19 Mayıs Üniversitesi
Sedat Şimşek	5	Selçuk Üniversitesi			

Dergide yayını bulunan 353 yazardan 241 tanesi birer makaleye, 52 tanesi ikişer makaleye, 31 tanesi üçer makaleye, 12 tanesi dörder makaleye, 9 tanesi beşer makaleye, 4 tanesi altışar makaleye, 4 tanesi yedişer makaleye katkı sağlamışlardır. Pareto Yasası diğer adı 80/20 kuralı olan, bir literatürü oluşturan yazarların verimliliğini yüzdelik olarak incelenmesine dayalı ölçümü ifade eder. 80/20 kuralı ile belirli bir konu alanında azınlığı oluşturan ancak literatüre en çok katkı sağlayan yazarlar tespit edilir (Birinci, 2008'den akt. Polat ve Diğerleri, 2013, s. 15). Kuralın uyarlanmasına göre, Selçuk İletişim Dergisi'ndeki toplam makalenin %80'ı, yazarların %20'si tarafından yazılmış olması gerekmektedir. Yazar verimliliğine ilişkin ayrıntı Tablo 1'de gösterilmiştir.

Buna göre Selçuk İletişim Dergisi'nde yayınlanan 467 makalenin %80'ı (373,6 makale), toplam 353 yazarın %20'si (70,6 yazarın) tarafından yazılmış olması gerekmektedir. Yapılan analizde yayınlanan makalelerin, yazarların %20'sinin (70 yazarın), toplam makalenin %55'ini (258 makale) yazdığı görülmektedir. Yayınlanan makaleler 80/20 kuralına uymamaktadır.

Literatürde yazarların verimliliğinin ölçümü için yaygın olarak kullanılan bir diğer yöntem de Price Yasası'dır. Bu yasaya göre; "toplam yazar sayısının karekökü kadar yazar, literatürdeki toplam makalenin yarısını yazmaktadır (Birinci, 2008'den akt. Polat ve Diğerleri, 2013, s. 16). Buna göre Selçuk İletişim Dergisi'nde toplam 353 yazarın karekökü kadar (18,79 yazar), 467 makalenin yarısını (233,5 makale) yazmış olması gerekmektedir. Ancak yapılan incelemede en verimli 17 yazarın 97 makale yazdığı bununda Price yasasına uymadığı görülmektedir.

Lotka Yasası ise, bir dergiyi oluşturan yazarların %60'ının yalnızca bir makale ile %15'inin iki makale ile, %7'sinin de üç makale ile katkıda bulunduğunu öngören bir ölçüm yöntemidir (Rowlands 2005'den akt. Polat ve ark. 2013: 16). Buna göre Selçuk İletişim Dergisi'ndeki yazarların %78'i bir makale, %18'i iki makale, %3'ü üç makale ve %1'lik kısmı ise üçten fazla makale yazmıştır. Lotka Yasası'nda belirtilen oranlara analiz sonuçları uymamaktadır

3.5. Yazarların Unvanlarına İlişkin Bilgiler

Tablo 2, dergide makalesi yayımlanan yazarların akademik derecelerine göre dağılımını göstermektedir. Tabloda yatay toplamlar derginin her sayısındaki makalelere katkıda bulunan yazar sayısını; dikey toplamlar ise, her bir akademik seviye için yazarların katkıda buldukları makale sayısını göstermektedir. Tablodan görüleceği üzere sınıflandırma işlemi yedi temel akademik derece kategorisi üzerinden yapılmıştır. Tabloda "diğer" sütununda yer alan yazarlar, özel sektör yöneticileri, çeşitli kamu kurumlarındaki bürokratlar, okutmanlar, mezun olan veya halen öğrenci durumda olanlar, uzmanlar v.b. meslek gruplarından oluşmaktadır.

Tablo 2. Selçuk İletişim Dergisi'nde Makalesi Bulunan Yazarların Unvan Derecelerine Göre Dağılımı

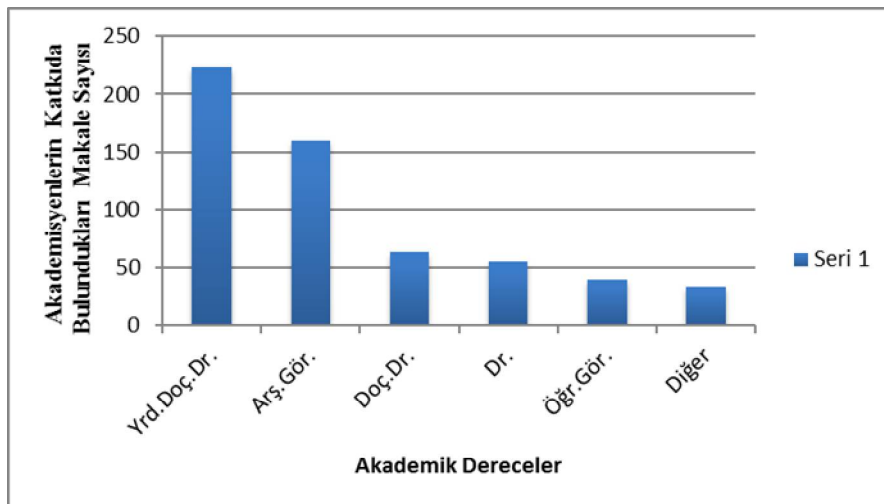
Yıllar	Prof. Dr.	Doç. Dr.	Yrd. Doç. Dr.	Dr.	Arş. Gör.	Öğr. Gör.	Diğer	Yatay Toplam
1990 Temmuz (Cilt 1, Sayı 1)	-	1	6	3	5	-	-	15
2000 Ocak (Cilt 1, Sayı 2)	1	1	6	2	4	-	-	14
2000 Temmuz (Cilt 1, Sayı 3)	-	1	6	1	6	-	-	14
2001 Ocak (Cilt 1, Sayı 4)	1	-	4	5	6	1	-	17
2001 Temmuz (Cilt 2, Sayı 1)	-	2	5	6	5	-	-	18
2002 Ocak (Cilt 2, Sayı 2)	-	-	8	-	6	1	-	15
2002 Temmuz (Cilt 2, Sayı 3)	-	1	4	2	9	-	-	16
2003 Ocak (Cilt 2, Sayı 4)	-	3	4	-	11	2	-	20
2003 Temmuz (Cilt 3, Sayı 1)	-	1	13	2	8	1	-	25
2004 Ocak (Cilt 3, Sayı 2)	-	1	7	1	6	2	-	17
2004 Temmuz (Cilt 3, Sayı 3)	-	2	4	2	7	-	2	17
2005 Ocak (Cilt 3, Sayı 4)	3	4	8	2	6	-	-	23
2005 Temmuz (Cilt 4, Sayı 1)	2	1	9	2	6	1	1	22
2006 Ocak (Cilt 4, Sayı 2)	-	3	12	1	5	-	-	21
2006 Temmuz (Cilt 4, Sayı 3)	1	4	6	-	6	-	-	17
2007 Ocak (Cilt 4, Sayı 4)	-	1	10	1	6	1	-	19
2007 Temmuz (Cilt 5, Sayı 1)	1	3	8	1	9	-	2	24
2008 Ocak (Cilt 5, Sayı 2)	-	8	10	-	4	2	3	27
2008 Temmuz (Cilt 5, Sayı 3)	-	1	10	3	9	5	1	29
2009 Ocak (Cilt 5, Sayı 4)	2	2	8	3	3	3	1	22
2009 Temmuz (Cilt 6, Sayı 1)	1	-	14	2	3	5	3	28

2010 Ocak (Cilt 6, Sayı 2)	2	1	10	5	3	-	2	23
2010 Temmuz (Cilt 6, Sayı 3)	-	5	6	4	4	-	4	23
2011 Ocak (Cilt 6, Sayı 4)	1	3	9	-	4	-	1	18
2011 Temmuz (Cilt 7, Sayı 1)	1	-	9	2	3	6	1	22
2012 Ocak (Cilt 7, Sayı 2)	2	1	5	-	4	4	1	17
2012 Temmuz (Cilt 7, Sayı 3)	2	5	8	1	3	1	7	27
2013 Ocak (Cilt 7, Sayı 4)	-	6	7	-	4	3	5	25
2013 Temmuz (Cilt 8, Sayı 1)	-	2	7	4	5	2	-	20
Dikey Toplam	20	63	223	55	160	40	34	595

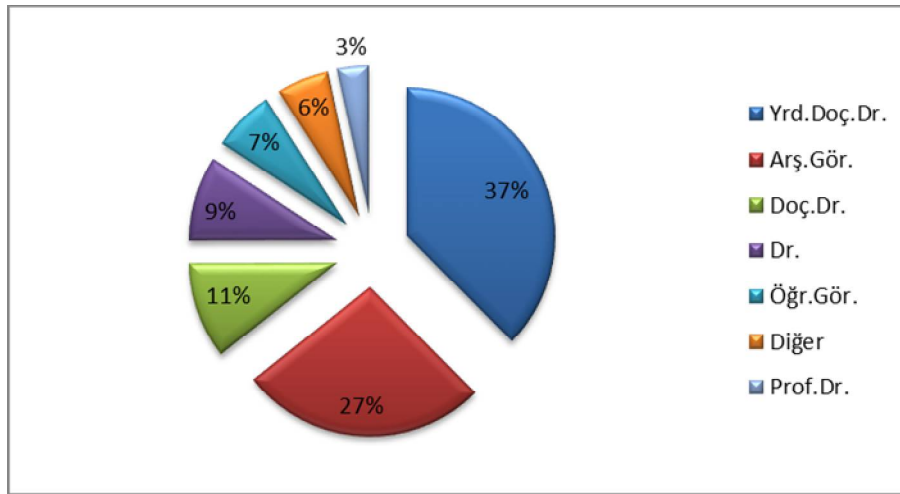
Not: Tabloda yer alan kısaltmaların anlamları şu şekildedir; Prof. Dr: Profesör Doktor; Doç. Dr.: Doçent Doktor; Yrd. Doç. Dr.: Yardımcı Doçent Doktor; Dr.: Doktor; Arş. Gör.: Araştırma Görevlisi; öğr. Gör.: Öğretim Görevlisi, Diğer.

Tablo 2 incelendiğinde diğer sütununda bulunan 34 kişinin akademisyen olmayışı, makalelerin neredeyse tamamının akademisyenler tarafından yazılmış olduğunu göstermektedir. Makale yazarlarının unvanlara göre dağılımına bakıldığında ise yardımcı doçent doktor unvanına sahip yazar sayısının 223 kişi ile dergiye en fazla katkıyı sağladığı görülmektedir. Bunu takiben 160 kişi araştırma görevlisi, 63 kişi doçent doktor, 55 kişi doktor, 40 kişi öğretim görevlisi, 20 kişi profesör doktor unvanı ile dergiye katkıda bulunmuştur.

Grafik 3. Dergiye Katkı Sağlayan Yazarların Unvan Dağılımı

Grafik 4. Dergiye Katkı Sağlayan Yazarların Unvan Dağılım Oranı

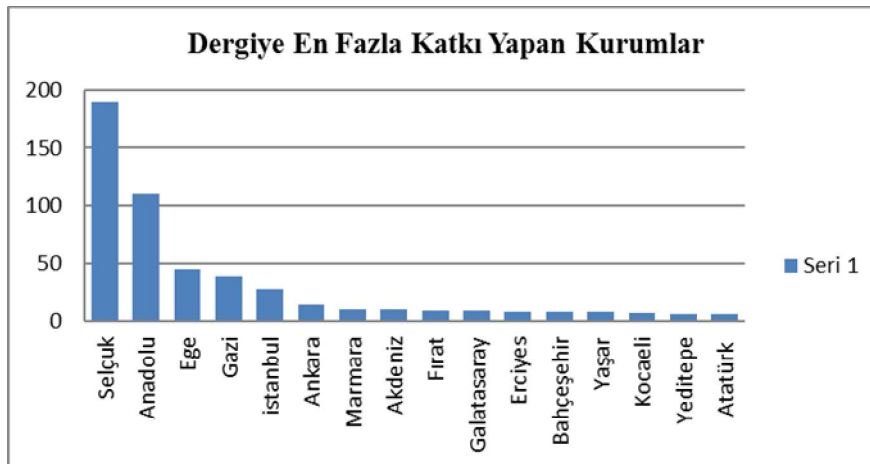

Grafik 3 ve 4'de açık şekilde görüleceği üzere yardımcı doçent doktor (Yrd.Doç.Dr) ve araştırma görevlisi (Arş.Gör.) unvanına sahip yazarlar yayımlanan makalelerde önemli bir paya sahiptir.

3. 6. Yazarların Çalıştıkları Kuruma Göre Dağılımı

Kurumlar dikkate alındığında bir diğer önemli nokta ise; analiz edilen yıllarda yapılan çalışmaların yazarlarının %34'ü Selçuk Üniversitesi'nde görev yapan akademisyenlerdendir. Makalelerin %19'u ise Anadolu Üniversitesi'nde çalışan akademisyenler katkı sağlamıştır. Diğer üniversitelerden en fazla katkı sağlayan akademisyenler aşağıda verilen grafik 5 de daha belirgin şekilde gösterilmiştir. Bu grafikten de anlaşılacağı üzere en fazla katkıyı derginin kendi kurum çalışanları sağlamıştır. Ancak yarısından daha fazlasına başka üniversite çalışanları tarafından katkı sağlanmış olması ulusal düzeyde derginin bilinirliğinin fazla olduğunu göstermektedir.

Grafik 5. Altı ve Daha Fazla Yayına Katkı Sağlayan Kurumlar

Makalelere katkı sağlayan kurumların geri kalanının sırası ise şu şekildedir; Maltepe, Başkent, Mersin, Mehmet Akif Ersoy, İzmir Ekonomi, Adnan Menderes, İstanbul Ticaret, Çanakkale Onsekiz Mart, Hacettepe, İstanbul Aydın, Gaziantep, Pamukkale, Nişantaşı, Karadeniz Teknik, Afyon Kocatepe, Sakarya, Trakya, Ortadoğu, Muğla, Beykent, Kadir Has, Dicle, Gümüşhane, Nevşehir, Abant İzzet Baysal, İstanbul Şehir, Cumhuriyet, Kafkas ve İnönü üniversiteleridir. Ayrıca Radyo Televizyon Üst Kurulu, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü ve çeşitli özel sektör kuruluşlardan da katkıda bulunan yazarlarında yer aldığı görülmüştür.

3.7. Yayın Dili

Selçuk İletişim Dergisi'nde yayımlanan 467 makalenin 23'ü İngilizce, 3 Fransızca, 2'si Almanca'dır. Bilimsel derginin ölçütlerinden biri olan makale özetlerine yayımlanan makalelerde bakıldığında, sadece 7'sinde özet bulunmamaktadır. Özeti bulunmayan dergi yılları ise; 2000, 2001 yılına aittir. Buradan yola çıkarak derginin yayın kurallarına bağlılığı çok güçlüdür.

3.8. Kaynakça Dağılımı

Bilimsel bir derginin bir diğer önemli ölçütü ise kaynakça kullanımıdır. Selçuk İletişim Dergisi'nde kaynakçaların olup olmama durumları incelenmiştir. Yayımlanan makalelerden sadece 2 tanesinin kaynakçası bulunmamaktadır. Toplam kaynakça sayısı 12799, ortalama makale başına düşen kaynakça sayısı ise 27,40'dır. Makalelerde en fazla kaynakça 110, en az kaynakça bulunma durumu ise 3'dür.

Tablo 3. Yıllara Göre Kaynakça Dağılımı

Yıl	Kaynakça Sayısı	Yıl	Kaynakça Sayısı
1999	292	2007	1042
2000	712	2008	1035
2001	724	2009	908
2002	785	2010	1092
2003	950	2011	831
2004	775	2012	883
2005	771	2013	1195
2006	804	Toplam	12799

SONUÇ

Bibliyometrik çalışmalar bilimsel iletişimde yayımlanan makalelerin buldukları disiplin çerçevesinde faaliyetlerinin kontrol ve eksikliklerinin tespiti için gerçekleştirilir. Bibliyometrik analizler sonucu yapılan değerlendirilmeler ile eksikliklere karşı önerilerde bulunulur. Bu amaçla Selçuk İletişim Dergisi'nde 1999-

2013 yılları arasında 467 makale çeşitli yönleri ile incelenerek bibliyometrik profili oluşturulmuştur. Elde edilen bulgular ve değerlendirmeler şu şekilde özetlenebilir;

- Dergi 1999-Temmuz ayından itibaren her yıl iki sayı olmak üzere düzenli olarak yayımlanmaktadır. Dergi, disipline mensup akademisyenlerin oluşturduğu yayın ve hakem kuruluna sahiptir. Dergi bilimsel niteliğini arttırmak için yayın kurallarına bağlılığını korumaya devam etmelidir.

- Dergideki 467 makale 353 farklı yazar tarafından yazılmış ve yazar başına ortalama 1,32 makale düşmektedir. Yazarların dağılım özellikleri 80/20, Price ve Lotka Yasalarına uymadığı görülmüştür.

- Yazarların çoğunluğu akademisyenlerden oluşmaktadır. En fazla dergiye katkı sağlayan akademik grup yardımcı doçent doktor ve araştırma görevlileridir. Yazarların bağlı olduğu kurumlar incelendiğinde yayın yapan çevrenin önemli bir bölümü Selçuk Üniversitesi dışındadır. Bu da derginin fakülte dergisinden öte alanında ulusal nitelikli bir dergi olduğunu gösterir diyebilir.

- Tek yazarlı yayınların %78 olması, dergideki çalışmaların daha çok bireysel olduğunu göstermektedir.

- Dergide her yıl ortalama 29 makale yayımlanmıştır. Makalelerin tamamına yakınında Türkçe ve İngilizce özet yer almaktadır. Makalelerin çoğunluğunda anahtar sözcük bulunmaktadır. Bu da derginin yayın kurallarına bağlılığını ve bilimsel forma uygunluğunu göstermektedir.

- Dergide Türkçe dışında İngilizce, Fransızca ve Almanca dillerinde makalelere yer verilmesi, İngilizce özet ve anahtar sözcüklerin çoğunlukta bulunması yayınların uluslararası başarıya taşınabilecek konumdan uzak olmadığını göstermektedir. Dergi TÜBİTAK/ULAKBİM tarafından taranmaktadır. Derginin tüm sayılarına üniversitenin kendi sitesinden direk ulaşılabilir. Dergi daha fazla arama mekanizması tarafından taranabilir olması sağlanabilir.

KAYNAKÇA

Al U (2008) Türkiye'nin Bilimsel Yayın Politikası: Atıf Dizinlerine Dayalı Bibliyometrik Bir Yaklaşım, Yayımlanmamış Doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Al U ve Tonta Y (2004) Atıf analizi: Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü Tezlerinde Atıf Yapılan Kaynaklar, Bilgi Dünyası, 1, 23-24.

Al U, Soydal İ ve Yalçın H (2010) Bibliyometrik Özellikleri Açısından Bilig'in Değerlendirilmesi, Bilig, 55, 1-20.

Alemdar K (2007) Akademik Süreli Yayıncılık Üzerine, Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık- 2007, 5. Ulusal Sempozyum Bildirileri 19 Ekim 2007, 11-16.

Berkman A Ü ve Kozan K (1979) Amme İdaresi Dergisi'nde Yayımlanan Makaleler Üzerine Bir İnceleme, Amme İdaresi Dergisi, 12 (1), 9-26.

Çakın Y (1980) Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni'nin İçerik ve Yazar Yönünden Değerlendirilmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Çiçek D ve Kozak N (2012) Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi'nde Yayımlanan Hakem Denetimli Makalelerin Bibliyometrik Profili, Türk Kütüphaneciliği 26, 4, 734-756.

Dumrul C ve Aysu A (2006) Erciyes Üniversitesi İİBF Dergisi'nde Yayımlanan Makaleler: Değerlendirme ve Bibliyografya (1981-2005), Erciyes Üniversitesi İİBF Dergisi, 27 (Temmuz- Aralık), 171-249.

Hotamışlı M ve Erem I (2014) Muhasebe ve Finans Dergisi'nde Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi, Muhasebe ve Finans Dergisi, 1-19.

Kozak N (1995) Türkiye'de Yayımlanan Turizm Konulu Makaleler Üzerine Bir İnceleme, Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, 6 (1), 62-72.

Kozak N (1994) Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi'nde Yayımlanan Yazılar Üzerine Bir İnceleme, Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, 5 (Aralık), 22-33.

Kozak N (1999) Dünya genelinde "Turizm", "Rekreasyon" ve "Boş Zamanlar ve Değerlendirilmesi" alanlarında yayımlanmakta olan akademik dergiler üzerinde bir inceleme, Türk Kütüphaneciliği, 13 (1), 5-27.

Kozak N (2003) Türkiye'de Yayımlanan Akademik Dergilerin Niteliklerindeki Zaman İçerisindeki Değişim Nedenleri: Sağlık, Sosyal ve Teknik Bilim Alanlarında Yayımlanan Dergiler Üzerine Bir inceleme, Bilgi Dünyası, 2003, 4(2), 152-153.

Kozak N ve İçöz O (1999) Turizm İşletmeciliği Dergisi'nin Turizm Literatürüne Katkısı Hakkında Bir İnceleme, Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, 10 (Eylül-Aralık), 9-17.

Özdemir M ve Kozak N (2000) Türkiye Turizm Yayıncılığı Tarihinden Bir Süreli Yayın: T. C. Turizm Bankası A.Ş. Bülteni (1983-1988), Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, 11 (Eylül-Aralık), 129-141.

Pritchard A (1969) Statistical Bibliography or Bibliometrics? Journal of Documentation, 25, 348-349.

Polat Ç, Sağlam M ve Sarı T (2013) Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi'nin Bibliyometrik Analizi, Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt:27, Sayı:2, 273-288.

Polat Ç, Sağlam M ve Sarı T (2013) Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi "Sanat" Dergisi'nin Bibliyometrik Analizi, Sanat Dergisi, Sayı:23, 9-26.

Sadioğlu U ve Yıldız M (2007) Kamu Yönetimi ile Bilgi ve İletişim Teknolojileri: Bir Bibliyografik Analiz, Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 2, 325-359.

Tatar C C (2010) Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bilimsel Dergilerdeki Müzik Makalelerinin Bibliyometrik Profili, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu.

Taşkın Z ve Çakmak T (2010) Başlangıcından Bugüne Bilgi Dünyası Dergisi'nin Bibliyometrik Profili, Bilgi Dünyası, 2, 332-348.

Tonta Y (2002) Türk Kütüphaneciliği Dergisi, 1987-2001, Türk Kütüphaneciliği, 3, 282-320.

Üsdiken B ve Pasadeos Y (1992a) Türkiye'de Yayınlanan Yönetimle İlgili Veri Temelli Makalelerde Yöntem, ODTÜ Gelişme Dergisi, 9 (2), 249-266.

Üsdiken B ve Pasadeos Y (1992b) Türkiye'de Yayınlanan Yönetimle İlgili Makalelerdeki Atflar Üzerine Bir İnceleme, Amme İdaresi Dergisi, 25 (2), 107-134.

Üsdiken B ve Pasadeos Y (1993) Türkiye'de Örgütler ve Yönetim Yazını, Amme İdaresi Dergisi, 26 (2), 73-93.

Yalçın H (2010) Millî Folklor Dergisi'nin Bibliyometrik Profili (2007-2009), Millî Folklor, (22) 85, 205-211.

Yıldırım Y (1993) 1968'den 1993'e Amme İdaresi Dergisi, Amme idaresi Dergisi, 26 (1), 255-262.

Zencir E ve Kozak N (2012) Sosyal Bilimler Enstitü Dergileri'nde yayımlanan Turizm Makalelerinin Bibliyometrik Profili (2000-2010), N Kozak ve M Yeşiltaş (Yay. Haz), VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Bildiri Kitabı (2012), 673-685.